

UDENRIGSMINISTERIET

Samrådsspørgsmål I om Investeringsfonden for Udviklingslande

TALEPUNKT

Til:
Udenrigsministeren
Enhed:
VBE
Dato:
19-02-2019
Sag: 2019 - 3614

Tak for muligheden for at svare på spørgsmål om Investeringsfonden for Udviklingslande, Parisaftalen og bæredygtighed.

Der er stillet seks spørgsmål i alt. Jeg vil besvare spørgsmål to, tre og fire samlet, da de hænger tæt sammen og alle handler om Parisaftalen og klimaeffekterne af IFU's investeringer. Derefter vil jeg svare på spørgsmål fem om størrelsen på de virksomheder, IFU investerer i. Til slut vil jeg opsummere med svar på spørgsmål et og seks, som er af mere overordnet karakter.

* * *

[Svar på spørgsmål to, tre og fire]

Lad mig først slå fast, at IFU støtter op om målsætningerne i Parisaftalen, og at de investeringer, IFU foretager, skal være i overensstemmelse med aftalen.

Men aftalen er ikke i sig selv så præcis, at den udstikker retningslinjer for, hvad man kan og ikke kan, hvad man må og ikke må. Dermed kan den ikke i sig selv anvendes til at afgøre om for eksempel investeringer er i overensstemmelse med aftalen eller ej.

I IFU's tilfælde vil det sige, at Parisaftalen skal operationaliseres for at kunne anvendes i forhold til de konkrete investeringer.

IFU har oplyst, at de er i gang med at udarbejde en selvstændig klimapolitik, og det synes jeg er et nødvendigt og vigtig skridt. Den vil netop kunne bidrage til at omsætte Parisaftalens overordnede mål til konkrete beslutninger om IFU's investeringer. IFU har desuden meddelt, at udarbejdelse af politikken vil ske med inddragelse af relevante aktører, herunder civilsamfundet.

Jeg forventer også, at Klimapolitikken vil komme med bud på, hvordan og hvornår klimascreeningen vil foregå. Her har IFU oplyst, at en udvidelse af brugen af klimascreeningen er en mulighed, som indgår i overvejelserne.

Når det er sagt, så er der god fornuft i IFU's investeringer, også når det kommer til klimaeffekter og Parisaftalens målsætninger:

I aftalen understreges det, at målet om at reducere drivhusgasudledninger for at stabilisere de globale gennemsnitlige temperaturstigninger på højst 2 grader, skal ses i sammenhæng med mål om bæredygtig udvikling og fattigdomsreduktion.

Navnlig i de mindst udviklede lande, som i dag kun i yderst begrænset omfang bidrager til de globale udledninger, men til gengæld har store fattigdomsudfordringer, er det svært at øge adgangen til moderne energi uden et vist bundniveau af fossile brændstoffer i landets energimix.

For moderne svinebrug reduceres udledningen af drivhusgasser fordi der benyttes bestemte svineracer sammen med ny teknologi, eksempelvis til foderstyring eller gyllehåndtering. På den måde skal der bruges mindre foder for at producere et kilo kød, og klima- og miljøpåvirkningen er lavere, end hvad der er tilfældet i traditionelle svinebrug.

Af disse grunde er denne type investeringer ikke nødvendigvis i modstrid med Parisaftalen. De kan være et bidrag til en mere forsvarlig og bæredygtig udvikling.

Det skyldes ikke mindst, at IFU's investeringer skal leve op til de miljø- og klimakrav, som er skrevet ned i IFU's politikker.

For fuldstændigheden skyld vil jeg nævne, at når det kommer til den danske energiaftale fra 2018, som spørgsmålet også handler om, så har Energi- Forsynings- og Klimaministeriet oplyst, at den udelukkende gælder udledning og optag i Danmark. Den har dermed ikke umiddelbar relevans for IFU's investeringer.

[Svar på spørgsmål fem]

Spørgsmål fem handler om størrelsen på de virksomheder, IFU investerer i. Der bliver spurgt til, om det er i overensstemmelse med FN's Verdensmål, at IFU's investerer en betydelig andel af sin kapital i store frem for små og mellemstore virksomheder.

Her vil jeg gerne henvise til mit svar på URU-spørgsmål 37 fra Christian Juhl (EL) stillet den 30. oktober sidste år, der netop handlede om, hvilken størrelse virksomheder, IFU investerer i. Som en del af svaret fremsendte jeg en komplet liste over de investeringer og lån, IFU har indgået i perioden 2013 – 2017.

Ifølge denne liste er højst 62% af investeringerne sket med store virksomheder. Kigger man på investeringsvolumen er det højst 78%. Det vil sige, at mindst 38% af de virksomheder, der investeres med, er små og mellemstore, og det synes jeg ikke er en skæv balance. Jeg forstår ikke, hvor de 93%, der er nævnt i spørgsmålet, kommer fra.

Jeg vil også i den forbindelse understrege, at store virksomheder i lav- og middelindkomstlande spiller en central rolle i forhold til at opfylde Verdensmålene. Ændrer man på arbejdsvilkår, miljøaftryk eller noget helt tredje i en stor virksomhed vil det have en væsentlig effekt.

Jeg vil samtidig også gerne fremhæve, at IFU i de seneste år har foretaget vigtige investeringer i lokale finansielle institutioner, som yder egenkapital, lån og garantier til mikro, små og mellemstore virksomheder, fortrinsvis i Afrika og Asien. Det gælder eksempelvis Nordic Microfinance Fund, African Guarantee Fund, Sidian Bank i Kenya og en fond, som investerer i SMV'er i Somalia.

Manglende adgang til finansiering er en af de største barrierer for SME sektorens udvikling i udviklingslande. Jeg ser det derfor som positivt, at omkring 40% af IFU's investeringer i 2018 omfattede denne form for investeringer.

Kort og godt. IFU skal investere dér, hvor der bedst leveres en kombination af afkast og bidrag til Verdensmålene. Hvad enten det er i små eller store virksomheder. Jeg mener ikke, at investeringer i store virksomheder per automatik bidrager mindre til FN's verdensmål end investeringer i små virksomheder.

* * *

[Svar på spørgsmål et og seks]

Det fører mig til spørgsmål nummer et og seks: Hvorvidt IFU og de fonde, IFU administrerer, lever op til IFU's formål om at bidrage til bæredygtig udvikling i udviklingslande og til realiseringen af FN's Verdensmål? Og om Danmarks udviklingsbistand kan bruges bedre, end den i dag bruges af IFU?

IFU's mandat er at fremme investeringer, der understøtter bæredygtig udvikling i udviklingslande og bidrager til realisering af verdensmålene. Det fremgår af lov om internationalt udviklings-samarbejde [af 19. december 2016].

Det gør IFU blandt andet ved at investere i lande og sektorer, der ofte har svært ved at tiltrække udenlandske investeringer. Dertil kommer, at IFU's investeringer bidrager med teknologi og sker med højere standarder for både miljø og mennesker, end hvad der er normalt i disse lande. Sammen med IFU's bæredygtighedspolitik højner det IFU's bidrag til bæredygtig udvikling.

Vi anvender generelt dansk udviklingsbistand meget bredt: Fra rent vand i Burkina Faso over korrupsionsbekæmpelse i Ukraine til styrkelse af rammevilkårene for den private sektor i Tanzania. Og sådan skal det være.

Men den private sektor er helt central, når vi med udviklingssamarbejdet skal fremme bæredygtig udvikling. Det er i øvrigt ikke et specielt dansk synspunkt. FN har igen og igen fremhævet den private sektors nøglerolle i forhold til at opnå Verdensmålene. På kort formel: jobskabelse, vækst, skatteindtægter og innovation.

IFU modtog sidste år ca. 310 mio. kr. ud af de samlede forventede udbetalinger på over 16 mia. kr. under udviklingsbistanden i 2018. Og midlerne til IFU geninvesteres igen og igen.

I den udviklings- og humanitære strategi, Verden 2030, blev et bredt flertal af Folketinget enige om, at IFU skulle styrkes, og blandt andet bruges til at mobilisere privat kapital til opfyldelse af Verdensmålene. Det var i 2017. I 2018 lancerede vi så sammen med IFU og seks danske pensionskasser SDG-fonden, hvor 60% af midlerne kommer fra private investorer. Vi bruger med andre ord bistanden til at katalysere privat finansiering til Verdensmålene i udviklingslandene. Efter international målestok er det et resultat, vi kan være stolte af.

Så jeg synes samlet set, at vi får meget udvikling for pengene.

VBE